

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat:

Bazarstraat 33 Den Haag Tel. 639871

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Zondaggroep I,
20 januari 1963.

Goedenmorgen, vrienden.

We zouden ons vanmorgen weer eens moeten bezighouden met het begrip wijding. Dat is altijd een beetje lastig, vooral als je uitgaat van het standpunt, dat wijding niet alleen maar een gebazel mag zijn, maar dat je moet proberen om behalve de woorden ook nog iets anders te brengen - al is het maar de achtergrond van sfeer en gevoelens - waarmee je iets tracht te bereiken.

Nu weet ik niet, of u het erg vindt, als ik vandaag een heel klein tikje van die dingen afstap. Ik zou vandaag eens willen praten over een zekere tendens, die er in de wereld bestaat. Het lijkt me toe, dat die tendens kan worden vergeleken met de leerstellingen (prefetieën) uit het verleden en zo dus een redelijk beeld kan geven van wat er eigenlijk aan de gang is. Als ik er iets boven zou moeten zetten, dan zou ik een heel eigenaardige kop kiezen:

U I T V E R K O O P .

Het klinkt een beetje lichtzinnig, maar het is toch wel een kwestie van uitverkoop. Men houdt in deze tijd uitverkoop van oude idealen, van alles wat eens waarde had, van een geloof, waarmee men zeer gelukkig was en dat nu is gebroken; een eigenaardigheid van de tijd. Men houdt uitverkoop van menselijk bewustzijn en van verantwoordelijkheid en zelfs van streven naar een verre eeuwigheid. Het is alles licht beschadigd en wordt voor een paar centen aangeboden, want de mens gelooft in niets. Slechts het lenigen van zijn noden, het vergroten van het bezit, de volle "vetheid" van het leven schijnt hem nog waard om zich te roeren, daarvoor wil hij wat geven. Een wat bitter rijmpje misschien, maar daar hebben we eigenlijk de hele kwestie in een nutshell.

Wanneer je gaat kijken naar wat er in de mensheid verandert, kun je een hele hoop eigenaardige dingen zien. Ik hoop, dat ik niemand van de aanwezigen of van de latere lezers beledig, maar is het u wel eens opgevallen dat er vroeger genootschappen waren, die met een voortdurende felheid trachtten de goddelijke waarheid te achterhalen en die tegenwoordig eigenlijk meer een soort relatie- en zakenclub zijn geworden? Is het u misschien ook opgevallen dat groeperingen, die vroeger vochten voor eigen recht maar ook voor dat van de naaste, tegenwoordig eerder een soort luxe clubs zijn, waarin waardigheidsbekleders in zachte fauteuils en achter grote bureaus gezeten op kosten van nog betalende maar ongeïnteresseerde leden de oude leuzen herhalen? En heeft u wel eens opgemerkt, dat de mensen vroeger naar een kerk gingen om God te ontmoeten, het woord Gods te horen en dat ze in deze tijd eerder gaan voor een goede spreker (een soort geestelijke cabarettier is dat dan meestal) of omdat er een buitengewoon goed koor zingt, of omdat iemand met zoveel verve de vertoning a.h.w. weet te

leiden? Dat wil dus zeggen, dat het essentiële in deze dagen is veranderd.

Nu hebben de Christenen altijd een vreemde opvatting gehad van het Christendom. Want op het ogenblik, dat je zei dat Jezus een vredesvorst is, dat hij de liefde brengt, de grote kracht van saamhorigheid, hebben ze altijd een antwoord gehad. Heeft de Meester immers niet zelf gezegd: "Ik ben niet gekomen om u de vrede te brengen, maar het zwaard"?

En dat kun je niet anders uitleggen dan dat je het zwaard zelf hanteert; want dat dat zwaard op jou zou zijn gericht, dat zou toch erg onwaarschijnlijk mogen heten.

Nu werd dit gezegd tegen enkele apostelen, die inderdaad aan het kruis en door het zwaard werden omgebracht. Het zou dus ook de bedoeling kunnen zijn, dat Jezus bedoelde: Ik breng u martelaarschap. Maar dat martelaarschap zou juist de bloesem moeten zijn van vrede en verdraagzaamheid. Neen, zeggen die Christenen, als Jezus komt om ons een zwaard te brengen, dan is het kennelijk de bedoeling dat we dat zwaard nemen om een ander de hersenpan ermee in te slaan. Dat klinkt allemaal fraai en erg christelijk, maar in deze tijden heeft men zelfs daarvoor heel weinig belangstelling.

Het grote verschijnsel, dat deze hele wereld teistert, is een lusteloosheid. Er gebeurt wel veel en we kunnen heus wel aannemen dat er altijd nog wel mensen en krachten zijn, die de wereld in de goede richting stuwen. Maar laat ons nu eens eerlijk zijn. Zoals u hier bij elkaar zit in dit heel kleine groepje, hoeveel van u interesseren zich werkelijk voor politiek? En hoeveel van u interesseren zich - maar dan ook daadwerkelijk - voor de ontwikkeling van het godsdienstig leven? En hoeveel mensen onder u interesseren zich reëel voor alles wat er op de wereld gebeurt?

Denkt u niet, dat het maar een betrekkelijk klein deel zal zijn, zelfs van degenen, die hier aanwezig zijn? En zo ligt het nu over de hele wereld.

Nu vinden we in verschillende oude geschriften toespelingen hierop. Daar is een profetie uit het Klooster van de Negen Blinden. Het is een Zuid-Chinees klooster met Thibettaanse inslag, waar men heus nogal wat aardige profetieën naar voren heeft gebracht. Profetieën, die ook uitkwamen. Ik wil dan wijzen op een zekere wijsgerigheid, die in een van die profetieën schuilt.

Wanneer de mensen vergeten te denken, wanneer vuur (of hemelvuur, u kunt het op tweeërlei wijzen vertalen, zelfs zonnevuur) in de handen van de mensen wordt tot een verschrikking, dan sterft de oude tijd.

Dat is een profetie, waaruit men dus zou kunnen concluderen: de mensen hebben nu het atoomgeweld, de lusteloosheid is ook overal, er komt een einde aan de oude tijd. Ook met het aanbreken van de Aquarius-invloed enz. klopt dit. En nu zijn er verder in die profetie, welke ik dan zonder onderbreking hoop te citeren, een aantal eigenaardige punten, waarop u eens moet letten. Hier wordt namelijk a.h.w. een beschouwing gegeven over een op z'n Duits gezegd "Umwertung aller Werte", een totale verandering van waarderingen. En die verandering van waarderingen wordt in een bepaald schema gezien. Ik leg het u zo dadelijk verder uit.

Wanneer de dwaasheid regeert en de wijsheid zich verbergt, wordt er een stem geboren. Deze stem zal spreken in Azië en zij zal roepen tot oost en west, maar haar woorden zullen niet worden verstaan.

Dan zal de brand worden tot een rode vloed, die zal spoelen over de wereldzeeën en - gaande van oost naar west - overweldigen al wat is; en een ieder zal zich afvragen, of dit nog leven mag heten.

En als de vloed is teruggetrokken, ziet, er zal een tweede maan staan aan de hemel; want een nieuw licht wordt geboren. En in dit nieuwe licht zal de wereld worden vruchtbaar en de mensen zullen de liederen der vrede kennen. Rivieren zullen blijven

binnen hun oevers. En uit de oude wijsheid zal ontstaan de nieuwe kracht.

De profetie is daarom zo eigenaardig, omdat er in de eerste plaats iets wordt gezegd over een rode vloed. Een rode vloed, die over de wereld gaat kun je zien als een golf van bloedvergieten. Je zou het ook kunnen zien als b.v. een golf van het communisme, de overwinning van China. Maar het meest waarschijnlijke is het socialisme; d.w.z. alles wat zich met rood associëert. En als we nu nagaan, hoe op het ogenblik praktisch over de gehele wereld dit element toeneemt en hoe dit rode element overal wint (in de grote staten merk je dat niet zo gemakkelijk, maar in de kleine staten zie je de overwinning in die richting gaan), dan zou je zeggen: Hier zit toch werkelijk wel iets waars in.

Er is sprake van een soort revolutie; dat is die rode vloed. En dan verder: De mensen zullen zich afvragen, of het leven nog de moeite waard is. Natuurlijk, want die rode vloed zou dan betekenen: het gelijk-schakelen, het egaliseren van alle sociale niveau's, van alle bestrevingen, ja, van een persoonlijke smaak. Ik kan me voorstellen, dat de mensen daaronder een beetje kregelig worden en dat ze op een gegeven ogenblik gaan zeggen: Maar heb ik dan geen recht om ook nog mezelf te zijn?

Nu zal in die periode dan een stem klinken tot oost en west, maar ze zullen haar niet horen. Als je ziet wat de nieuwe wereldleraar op het ogenblik doet en hoezeer hij zich moeite geeft om in de termen van deze tijd duidelijk te maken, dat werkelijke vredelievendheid inhoudt: een offerbereidheid, ook van eigen wezen ter wille van de vrede. Als je ziet, hoe hij probeert overal de gedachte van werkelijke naastenliefde en aansprakelijkheid te wekken en je ziet hoe weinig zelfs degenen, die hem volgen, daarvan begrijpen, dan zou je zeggen: Ook dit is vervuld.

En dan wordt er gezegd: Een tweede maan, een tweede licht aan de hemel. Nu kun je dit uitleggen in de vorm van een hemellichaam, dat bij de aarde komt. Dat is mogelijk. Maar een tweede licht in de nacht kan ook iets anders betekenen. De mensheid leeft op het ogenblik maar met één gedachte; en dat is de gedachte aan welvaart. Alle geestelijk belang is achteruitgezet voor de welvaart. Er is op het ogenblik a.h.w. een uitverkoop van geestelijke waarden. Je kunt alles kiezen, wat je hebben wilt, maar je moet ervoor betalen met een heel klein beetje van je eigen welvaart. Stel nu eens, dat hier een nieuw licht bij komt, dat er een nieuwe geestelijke kracht naast de materiële werkzaam wordt, zodat de nacht twee lichten kent, dan is het aan te nemen dat er dus ook grote veranderingen zullen plaatsvinden en pas uit dit nieuwe begrip op aarde kan een werkelijke vernieuwing worden geboren.

Het is net als in de uitverkoop. Iedereen denkt dat hij koopjes haalt tegenwoordig. Men denkt in Nederland, dat men welvaart kent en in andere landen roept men dat het zo goed gaat. Maar als je de feiten beschouwt, dan is het toch wel een klein beetje anders. Ik wil de dames niet al te veel vervelen met dergelijke feiten, maar de feitelijke waardevermindering van de munt gaat heel wat verder dan de erkende ontwaarding; en die erkende ontwaarding is al bijna 20 %. 20 % in 10 jaar, dat is 2 % per jaar en als we het over de laatste jaren bezien, gemiddeld 10 % per jaar. Dus ik bedoel maar: alles wat waarde had, wat belangrijk leek, wordt uitgehold, dat sterft weg.

En zo gaat het ook met geloof. Een geloof, dat u vertelt dat u zalig wordt, geeft geen voldoening meer. Je wilt wéten, je wilt niet alleen maar geloven. Omdat je wilt weten, ga je alle feiten onderzoeken; en dan blijft er van het oude geloof betrekkelijk weinig over. En de grote ellende is dat je het weinige, dat overblijft, als een beschadigd geloof uitverkoopt. Voor wat publiek aanzien kun je op het ogenblik wel een geloof kopen. Dan doe je maar alsof en iedereen denkt dan dat je vroom en goed bent en de rest komt er niet op aan. Er is werkelijk een totale "Umwertung

aller Werte", daaraan ontkom je niet.

Hetzelfde zien we ook op moreel en sociaal terrein. Zeker, de begrippen van zedelijkheid wijzigen zich met de tijd, maar er is iets anders bijgekomen. Vroeger had b.v. het samenkomen van een man en een vrouw verschillende betekenissen. Het kon religieus of het kon sociaal zijn: b.v. de verhouding van werkgever tot slavin of van werkgeefster tot slaaf, wat ook voorkwam. Daarnaast kon dat ook nog een kwestie zijn van bezit, dat werd bijeengebracht. De heiligheid van de huwelijksgemeenschap was in feite een heiligheid, die was gebaseerd op bezit; en onder dat bezit resorteerde dan ook het nageslacht.

Tegenwoordig is dat niet meer zo. Op het ogenblik is er sprake van een attractie zonder meer. Komen er gevolgen, dan doet men alsof; maar per slot van rekening is het hier alleen de innerlijke waarde van de mens, die bepaalt hoe hij met anderen omgaat. Om het anders te zeggen: In de plaats van de rede of de geloofswaarde, die was gelegen in een huwelijksband, is tegenwoordig gekomen een gevoelsband en in sommige gevallen een gewoonte-band. Ook hier is de betekenis veranderd en het vreemde is, dat men niet is teruggekeerd tot de religieuze betekenis ervan, ofschoon die er ongetwijfeld in zit.

Als je dit allemaal beziet, dan zeg je: Ja, de moraal van tegenwoordig is er één geworden van uiterlijkheden. Wees volkomen eerlijk. Zolang men je niet snapt, kun je natuurlijk oneerlijk zijn. Wees volkomen netjes en zuiver. Nu ja, dat betekent dus dat je in eigen land en eigen stad netjes bent en dat je je uitspattingen elders pleegt. Kijk, aan die vervalsing komt nu een einde. Maar dat einde kan niet komen met de zoete geleidelijkheid, waarmee de mens dat wil zien.

Nu kom ik weer even terug op dat zwaard. Een zwaard is lange tijd nl. ook het symbool geweest van rechterlijke macht en zelfs van heerschappij. Het dragen van een zwaard betekende in Rome b.v. wel degelijk dat je behoorde tot de uitverkorenen. Niet iedereen kon een zwaard dragen. We weten b.v. dat toen de Phrygiërs (die hoofdzakelijk boogschutters waren) zich bij de Romeinse legers hadden gevoegd hun een lange tijd het dragen van een zwaard werd ontzegd. Ze waren geen Romeinen, ze moesten eerst maar eens hun betrouwbaarheid tonen. Een ander soort wapen, een sabel, ja; maar een zwaard, neen.

Je zou dus kunnen zeggen, dat Jezus ook had kunnen zeggen: "Ik ben niet gekomen om de vrede te brengen, maar het oordeel." En dat oordeel zou dan niet een oordeel zijn over de mens pour soi, maar over de gebruiken van de mensheid.

U merkt wel, dat ik met mijn uitverkoop al een aardig eind ben gevorderd, want ik houd betrekkelijk weinig over. Dat is ook de bedoeling, want een vernieuwing kan niet worden gebaseerd op het behoud van het oude. Als je in een oude stadswijk, die geheel bouwvallig is, nieuwe huizen wilt zetten, zul je eerst de oude gebouwen moeten slechten. En zo gaat het ook in de maatschappij.

We bevinden ons op het ogenblik in een periode, waarin die slopersdrang steeds sterker wordt. Bewust of onbewust valt men alle bestaande waarden en instanties aan; en zelfs degenen, die zeggen het oude te willen handhaven, zijn in feite nog meer revolutionair en nog meer slopers van het oude dan zij, die zich eens als revolutionairen zagen. We komen dus te staan voor een tijd, waarin er veel moet veranderen, veel gaat vallen, veel kapot gaat.

Nu zijn er natuurlijk aan de andere kant ook reeds nieuwe krachten. Zoals een bedrijfsleider alleen dan uitverkoop kan houden, als hij zeker is dat hij reeds andere en meer moderne artikelen zal krijgen, want anders heeft het geen zin om uit te verkopen, zo moet men ook in de wereld zeker zijn dat er een vernieuwing is. Die vernieuwing is tot voor kort altijd een kwestie van de geest geweest; d.w.z. de geest werkte op de aarde in, de

geest riep de mens wakker, de mens streefde geestelijk enz. Maar er komt een ogenblik, dat we aan de geest niet genoeg hebben. Dat is de bestelnota, maar het is niet de levering van de noodzakelijke artikelen.

Nu vind ik ergens in een ver, heel ver verleden een aantal uitspraken, die bijna waren ondergegaan met een groot rijk, dat in zee verzonk en welke schijnen te passen bij deze tijd. Het was een oproep van een zekere Phaëtes. Deze Phaëtes (een priester) zei tot zijn volk:

"Ik zeg u, de dagen zijn geteld. Dat, wat gij hebt geschapen, is uw ondergang, tenzij gij u bekeert en verandert.

De grote stad met haar zeven ringen zal sterven, tenzij de stad leert anders te zijn. Want gij roept tot de goden, maar gij doet uw medemens sterven. Gij spreekt van het eeuwige, maar gij zoekt het orakel dat u persoonlijk winst bezorgt.

Daarom luister wel: Zij, die willen leven, zullen moeten verlaten de zekerheid van hun land; ze zullen moeten verlaten de zekerheid van hun bezit. Want onzeker zijn de mensen, reizigers in een ogenblik van eeuwigheid.

Zij, die willen leven en niet willen ondergaan, zullen moeten breken al dat oude, wat een mens van een mens scheidt, wat een slaaf ketent aan een taak, waarvoor hij niet is geschapen." Tot zover zou je zeggen: Dat is mooi, oud, klassiek. Een kleine verandering en Shakespeare zou het geschreven kunnen hebben. Maar bijzonder toepasselijk voor onze tijd (de periode, waarin wij op het ogenblik vechten om het behoud van mensheid en wereld) zijn toch wel de volgende zinsneden:

"Indien gij zegt: Dit is de wet en daardoor verloochent wat in u leeft, zo zijt gij tegen de wet; en wie tegen de wet is, wordt veroordeeld.

Indien gij echter zegt: Deze wet leeft in mij en uit mijzelve volbreng ik, want ik erken dit als noodzaak, zo gehoorzaamt gij de wet en de Rechteren zullen u vrijwaren. Niet slechts zullen zij u vrijwaren in een wereld, waarin men voortleeft, maar in de wereld, waarin gij thans bestaat. Zij zullen u vrijwaren tegen geweld en vulkanen en de stormen der zee. Zij zullen u vrijwaren tegen hongersnood en armoede. Zij zullen u vrijwaren tegen alle dingen, zo gij waar en werkelijk zijt in uw aanvaarding van de innerlijke verantwoordelijkheid.

Velen uwer zingen zegezangen en spreken over de grootheid van het rijk, de kracht van de vloot, de grootheid en de wijsheid van de priesters. Maar ik zeg U: De vloot wordt vernietigd in één dag. Ik zeg u: De stad gaat onder en de wijsheid der priesters wordt begraven tot latere geslachten haar leren verstaan.

Indien gij echter niet roept over de grootheid van het heden en de goedheid van het heden, maar slechts over de kracht die leeft in uzelf, zo kunt gij treden op lava en zij zal u niet schroeien of verteren. Zo kunt gij gaan over de zeeën. Zo zijn er nieuwe werelden, die zich voor u openen. (Kennelijk een zinspeling op de trek van de witte priesters.)

Het oude is voorbij. Wie het oude behoudt, valt met het oude.

Het nieuwe komt. Wie het nieuwe voorbereidt, zal leven als het nieuwe bestaat.

Ik zeg u (dit is dus weer Phaëtes), dat de tijd is bemeten en dat geteld zijn de uren. Niet lang meer is de tijd, waarin gij kiezen kunt. Wee u, indien gij niet hebt gekozen, want gij zult geen schuld kennen en toch vergaan; gij zult geen oordeel spreken en toch worden veroordeeld. Dit is geen tijd voor eenzijdigheid. En daarom zeg ik u: Zie in uzelve en vraag u: Waar is leven? Is het in de stad en in de oude standen en de oude rechten of in de mensheid?"

Ik onderbreek dit hier maar, want anders zijn we er de hele dag mee bezig. Ik wil u nu eenswijzen op de waarheid van deze tijd.

Alles wat oud is, vergaat. U kunt zich niet vasthouden aan oude maatstaven, oude begrippen en gelijktijdig leven in een nieuwe tijd. U kunt natuurlijk ook zeggen: Ik voor mij, ik houd mij aan het oude; maar het nieuwe is aanvaardbaar. Maar ook dan zult u niet werkelijk deelhebben aan de krachten, die leven.

Er zijn op het ogenblik rond ons onmetelijk veel krachten uit de cosmos. Wij in de sferen weten dat beter dan u op aarde. En ik kan u wel zeggen: deze krachten zijn leven, deze krachten zijn liefde, ze zijn een werkelijke band, ze zijn genegenheid, ze zijn innerlijk bewustzijn voor een ieder, die eraan beantwoordt. Maar die krachten moeten positief worden erkend en in de mens worden verwerkt. Anders werpen ze geen vrucht af en heeft u er niets aan. U kunt niet deze nieuwe krachten erkennen en gelijktijdig u toch blijven baseren op de oude opvattingen. Wat eens was, is geweest, het is voorbij. Wie de herinneringen uit het verleden levend zou willen maken in de toekomst, zal zien dat hij nergens komt; hij bereikt niets. Met al zijn goede bedoelingen, met al zijn offeren en streven bereikt hij niets, niets, niets. Ja, hij tekent misschien de ondergang voor zichzelf, omdat hij dan de nieuwe wereld niet zal kunnen verdragen.

De geestelijke krachten, die er zijn, grijpen in in de mens. U weet in uzelf wel wat nodig is. U weet hoe er veranderingen nodig zijn in uw denken, maar ook in uw stoffelijke daden. U weet, dat er een verandering komt. Een verandering, die u geheel aansprakelijk stelt en die het huidig menselijk bestaan wijzigt, maar die u ook op uw innerlijke aansprakelijkheden wijst. De mensen voelen het aan. Ze weten het, deze krachten gaan komen. Maar ze zeggen allen: Ja, als ze gekomen zijn, zal ik een antwoord geven. Wanneer een ander het verlossende woord spreekt, de woorden uitsprekt die ik reeds lang in mij heb gedragen, zal er waarheid zijn; dan zal ik gehoorzamen en zal het goed zijn.

Maar dat is nu juist wat niet kan. Want als eenmaal de krachten spreken, als de woorden eenmaal zijn geformuleerd, als het oordeel wordt gesproken en gij zijt geen deel van die kracht, dan kunt ge er geen deel meer van worden. Er is een abrupte scheiding tussen nieuwe tijd en oude tijd. In de geleidelijke overgang, die het menselijk leven kent van dag tot dag en van maand tot maand, valt het niet op. En toch gaan de mensen meer en meer van elkaar; ze worden het nieuwe en het oude. Op het ogenblik kan alles, wat het nieuwe ambiëert, wat daarin leeft, wat misschien de verantwoordelijkheid en de wijsheid, de praktische wijsheid zowel als het innerlijk besef heeft aanvaard, nog iets doen voor de anderen. Maar die tijd gaat voorbij.

"Er zal een oordeel worden gesproken," zo roept een Hindoe geleerde uit. "En de sterren hebben mij gezegd: Het oordeel zal liggen in het jaar 1962 en het zal gaan van dat jaar tot het jaar 1970." (De jaartelling is een aanpassing van mij.)

Dit is één van de redenen geweest, dat onnoemelijk veel Hindoe's bezig zijn geweest om de wereld in het afgelopen jaar te redden. Ze dachten dat de wereld zou vergaan. Een oordeel betekende voor hen het ten onder gaan van de wereld; het begin van de nacht van Brahman. Maar dat was niet zo en zo is het ook niet bedoeld.

Een oordeel betekent het scheiden der mensheid; en dat scheiden der mensheid is op het ogenblik al aardig aan de gang, meer misschien nog dan men uit berichten e.d. zou beseffen. Let u maar eens op in de maatschappij rond u. Hoeweel mensen beginnen niet ineens te vereenzamen? Oude vrienden keren soms terug, maar gelijktijdig valt veel weg van wat je had bereikt, van wat je dacht als een zeker recht te bezitten. Je meende misschien dat je een zekere rang of een zeker inzicht had bereikt, maar dat blijkt gering te zijn. En gelijktijdig begint aan de andere kant iets te groeien. Er zijn nieuwe werkingen en nieuwe relaties en nu moet je kiezen.

Wat zul je doen? Zul je ingaan op het nieuwe of zul je je veiligheids-halve maar aan het oude houden? Dat is voor de doorsnee-mens in deze dagen een zeer moeilijke beslissing; want het nieuwe aanvaarden betekent veel van het oude overboord gooien. Het betekent ook dat veel mensen, die je toch eigenlijk wel belangrijk vindt, het daarmee niet eens zullen zijn. En daarom kunnen we wel zeggen, dat deze jaren inderdaad de jaren des oordeels zijn.

Je hebt op het ogenblik nog de vrijheid om te zoeken naar een nieuwe weg, naar een persoonlijke aansprakelijkheid, de persoonlijke verantwoordelijkheid, maar je kunt geen twee dingen tegelijk meer hebben. Je kunt niet gelijktijdig hoog-geestelijk zijn en stoffelijk practisch. Je moet alles tot een eenheid versmelten.

Enfin, misschien meent u dat u dat al zo vaak hebt gehoord. Dan blijft ons alleen nog over om in onze uitverkoop de karakteristiek te geven van dat wat was en ten dele nog is en van dat wat komen gaat.

Wat is er dan eigenlijk op het ogenblik? Er is een mentaliteit, waarbij ik het middelpunt van de wereld ben en waardoor ik wel met anderen samen wil vechten, mits ik er voordeel van heb; waarin ik wil geloven, mits ik aanneem dat mij dat later een voordeel in de geest bezorgt; waarin ik dus alles wel wil doen, maar tevens moet ik van alles de vruchten hebben. U zou kunnen zeggen: het is een periode van een toenemend egoïsme, dat tevens tot een verstarring van verhoudingen is geworden, omdat men zich daarin het meest zeker voelt. Je zou kunnen zeggen: de maatschappij heeft aderverkalking; alles gaat steeds moeilijker en steeds stroever.

Wat is het nieuwe? Het oude heeft de nadruk op zichzelf gelegd. Het nieuwe zal de nadruk leggen op de ander, op het andere. Misschien amg ik hier een formulering van de wereldleraar gebruiken, omdat hij de nieuwe tijd zo mooi omschrijft in het volgende

"Indien gij niet meer zegt: Ik bemin om bemind te worden, maar ik bemin om het beminnen, want in het beminnen ligt voor mij de band met de eeuwigheid en de werkelijkheid, zo zult gij het nieuwe kennen en de kracht kennen en voorbereid zijn op de komst van het Licht.

Indien gij zegt: Ik wens vrede en de vrede zal ik bevechten met alle middelen mij ten dienste staande, zo zijt gij niet van de vrede en uw vrede is in feite krijg.

Maar zo ge zegt: De vrede wens ik en liever zal ik ondergaan dan de vrede te breken, dan kent gij de vrede; want in uzelf zult gij de vrede kennen. En wie in zich de vrede kent, hij is bereid voor de kracht, die komen gaat.

Als de mensen spreken, als gij, o luisteraar, spreekt en gij zegt: Ik wil wijsheid bezitten en om de wijsheid zoek ik de kennis, want in de kennis alleen is de bron der wijsheid gelegen, zo sterft de wijsheid in u en wordt zij tot verdwazing.

Doch zo gij zegt: In mij is het leven en uit het leven komt het wijze; zo laat mij het leven volbrengen, opdat de wijsheid in mij rijze en de kennis - voortkomende uit het leven - een doel krijgt dat mij en allen gelijkelijk voert tot het goede en het lichte, dan zult gij bezitten het inzicht in de grote waarheden des levens."

Hier geeft de Meester dus in enkele zinnen weer waar het om gaat. Niet meer ik en wat ik leuk vind en wat ik prettig vind en zoals ik het zou verlangen. Niet meer mijn wijsheid en mijn kennis, maar een uit het "ik" schenken aan de gemeenschap. Dit schenken wordt zo belangrijk, dat al het andere daarvoor terug moet treden.

"Wees waardig in uw leven," zo riep men vroeger uit. Maar het waardige is niet meer nodig. Wees desnoods onwaardig, maar wees waar in je leven, opdat je deel moogt hebben aan de krachten en het licht rond je. Leef niet meer voor jezelf, maar leef naar buiten toe. Draag anderen en

probeer niet slechts jezelf te dragen. Vraag niet meer voor jezelf, maar vraag voor anderen; en in het dienen zul je de enige rijkdom vinden, die uit het Licht en in de lichte wereld nog kan bestaan.

Dit zijn waarheden, vrienden. Daarom is het op het ogenblik uitverkoop. Uitverkoop van alles. Uitverkoop van idealen. Uitverkoop van aansprakelijkheden.

Zal Amerika wel of niet voor Europa in de bres springen als het er op aankomt? Zo klinkt de vraag; en het is heel waarschijnlijk, dat ook Amerika uitverkoop houdt van aansprakelijkheden. Zal Rusland gehoorzamen aan de stem van Marx? Nou, ik denk dat Marx ook wordt uitverkocht, want de huidige machten zijn belangrijker. Er zijn mensen, die menen dat zij op het ogenblik het oude ten koste van alles moeten handhaven; en al zijn het heel goede mensen, ze sterven. De hele wereld wordt als door een stormwind van dood hout gezuiverd. Alles, wat niet werkelijk meer leeft, waarin de nieuwe krachten niet werkzaam kunnen zijn, wordt gebroken wanneer het te hoog staat.

De nieuwe tijd móét komen; en de nieuwe tijd is dan de tijd van de werkelijke liefde. Ik bedoel hier niet de een of andere droom van een goddelijke Liefde die later komt, maar werkelijke liefde. Want liefde is het erkennen van een ander als deel van jezelf; en van jezelf als deel van een ander. Liefde is een band, waarin geen verschillen meer bestaan, maar waarin de gelijkheid wordt: de vreugde in anderen en uit anderen; waarin heel het leven wordt gebaseerd op dat, wat je voor een ander doet; waarin geen vraag meer bestaat omtrent recht of noodzaak, maar waarin je even gelukkig en even rijkelijk durft ontvangen als durft geven zonder te zeggen: Men geeft mij, of ik schenk.

Mensenliefde wil zeggen, dat je dit tot alle mensen uitbreidt.

Christus-liefde, goddelijke Liefde wil zeggen, dat je dit besef hebt t.o.v. alle leven en alle kracht, waarin je maar kunt beseffen dat God Zich uit.

Dit is het eerste doel van de nieuwe tijd. De eis, die Aquarius stelt, is afstand doen van het te sterk persoonlijke, van het te egoïstische. Aquarius heeft geen bezwaar tegen wat lichtzinnigheid. Maar Aquarius vergt dat men leeft voor de wereld en niet voor zichzelf. En de goddelijke Kracht, die in deze vernieuwing optreedt, die gebruik maakt van deze omstandigheden, is een kracht, die ditzelfde eist in cosmische zin. Er mag geen verschil van sfeer meer bestaan. Of ik in een hoge sfeer leef of een lage sfeer de mijne moet noemen, ik heb te werken voor alle anderen, zo goed ik kan. En wanneer de wereld van mij vraagt, zo zal ik geven. En zo ik van de wereld iets verlang, zal ik het vragen; en wordt het mij niet gegeven of wordt het mij wel gegeven, ik zal even tevreden zijn. Dat is de geestelijke werking.

De stoffelijke werking betekent, dat dat moet worden omgezet in de praktijk, de directe praktijk. Niet slechts: Leer anderen verdragen en leer anderen dienen, maar ook: Leer in de wereld deel te zijn van de wereld. Leer in plaats van de verplichting, de wet en het recht te zetten: de vrije gift, de vrije aanvaarding.

U zult begrijpen, dat dat voor de wereld heel veel gaat betekenen. Nu kunnen we wel zeggen: God zal dat allemaal wel in orde maken. Maar ik geloof, dat God alleen kan leven in een mens, als de mens zelf eerst God aanvaardt; en om God te aanvaarden moet je de onbelangrijkheid van je eigen wezen en de volkomen gelijkheid met alle anderen aanvaarden; dan moet je de basis van de cosmische liefde aanvaarden. Hier ligt de reden van alles wat teniet gaat.

U zult waarschijnlijk klagen, omdat er zoveel dingen mis gaan, omdat het transport in de war loopt, omdat er staking is, omdat bepaalde producten zo duur worden en andere producten niet eens meer kunnen worden verkocht. U zult klagen over het gebrek aan hulpvaardigheid bij uw mede-

mensen, maar ge zult vergeten dat ge zelf ook niet zo hulpvaardig zijt. Dat is normaal in deze dagen. Maar indien ge achter dat wat gaat de waarheid kunt vinden, de noodzaak van samenspel, samenwerking, werkelijke harmonie, niet gebaseerd op eigen voordeel of het voordeel van een bepaalde groep maar op aller belang, dan geloof ik dat ge zult weten wat de nieuwe tijd is. Beklaag u dus niet te veel, wanneer het mis gaat in deze dagen volgens oude opvattingen en begrippen. Het zal immers goed gaan naar de nieuwe begrippen.

Ik geloof niet, dat ik daaraan nog veel heb toe te voegen. Ik geef het woord aan de laatste spreker, die voor u dan wel wil improviseren of mediteren over een door u te stellen onderwerpje.

DE NIEUWE TIJD.

U vraagt mij te mediteren over de nieuwe tijd. Kan de tijd ooit nieuw of oud zijn? Is de tijd niet slechts het onvolmaakt erkende deel van de goddelijke werkelijkheid, die altijd is en altijd toch gelijk bestaat? Dus laat ons niet zeggen, dat de nieuwe tijd een verandering is, maar laat ons zeggen dat wij moeten veranderen, omdat het deel van het Goddelijke, dat wij kennen, nog niet harmonisch is ingepast als deel van het geheel. Laat ons niet spreken over de vernieuwing als een verandering, waarin alles ondergaat en alles wordt herboren en herschapen, maar laat ons begrijpen dat we alle dingen van vele kanten kunnen bezien.

Wanneer wij spreken van de goddelijke Liefde, die alle krachten geeft en alle leven is en leeft in alle leven, dan vragen wij ons soms wel af, waarom God instand houdt dat, wat ons onaangenaam is en wat ons schuldig, demonisch en verdorven lijkt. En toch houdt God dit alles instand en schijnt Hij Zijn goddelijke Liefde te geven met even grote kracht en intensiteit aan dat wat wij zien als demonen als ook aan de werelden der engelen.

Laat ons dan beseffen: de nieuwe tijd is het veranderen van beeld. Om voort te gaan en voort te leven en werkelijk innerlijk te streven naar een nieuwe waarheid en een nieuw begrip zullen wij gebonden moeten zijn aan nieuwe waarden, want het oude is uitgeput. Het is een wereld, waaruit alle voedsel is verdwenen. Het is het gras, dat in de zon verteerd en reeds kort afgevreten geen voedsel geeft, zodat we zoeken naar andere grazige weiden. In dit zoeken kun je altijd gaan tot de mens en tot het belang van de mens. Je kunt gaan tot het idee, tot de stelling, tot de filosofie, maar kun je ooit iets vinden dat belangrijker is en van intenser belang en eeuwiger waar dan de kracht van het leven zelf: het Goddelijke?

Waarlijk, zo gij alle dingen bezit en de liefde niet kent, ge zijt arm. Als gij niet beseft, hoe gij juist de verandering en de vernieuwing, hoe ge de voortdurende stuwung in uw wezen, de roep naar een nieuw begrip en andere bewustzijnsvormen in uzelf moet liefhebben en beantwoorden, dan zult ge nooit weten wat goddelijke Liefde is. Dan zult ge spreken over een nieuwe tijd en niet beseffen dat God gelijk blijft, dat de kracht gelijk blijft, dat gij gelijk blijft, maar dat er alleen een nieuw bewustzijn, een nieuw beeld van de eeuwigheid in u gaat ontstaan.

Spreek over een nieuwe tijd en spreek dan van Heersers die zich wijzigen, van andere engelen en andere inwijdingen en andere sleutels, want zo doen mensen. Maar besef: het is alles deel van hetzelfde geheel en deel van hetzelfde leven en geboren uit dezelfde kracht en voerend tot hetzelfde doel.

Een nieuwe tijd ja, indien wij onszelf en de tijd nieuw maken. Wanneer wij in de plaats van dat, wat in ons is gestorven, wat langzaam waardeeloos schijnt te zijn geworden en waaruit we slechts een kostbare herinnering hebben behouden, nu stellen iets nieuws, waarin we kunnen leven en waarin ons leven zin krijgt, dat ervaring geeft en dat ons vult met een

nieuw begrip voor anderen, met een nieuw streven, waarin niet slechts het "ik", maar alle dingen worden gediend.

Als we willen denken over een nieuwe tijd, dan lijkt het mij een beeld te zijn van een oud verhaal, een oude inwijding, waarin als volgt werd gesproken:

Verlaat uw huis, trek uit. Verlaat de geborgenheden. Verlaat de dienaar en slaven, die met u gaan en hen die u achten om dat wat eens uw vader was en durf de nieuwe paden treden.

Trek uit in de wildernis en strijd met een gemis aan zekerheid, aanvaard de strijd met wilde dieren die er zijn.

Zit stil onder een boom. Spreek met een kluizenaar en drink de dauw als wijn; en trek dan voort. Trek voort over de paden, waarvan de stenen u het hart verscheuren, de voeten maken tot een kwelling, waarop men aarzelend slechts rust. Verlaat al wat gij kent en leer het leven kennen. Ga verder over zee en bereik een nieuwe kust. Stijg tot de hoogste bergen in sneeuw en storm en nood. Trotseer de dood om eindelijk te bereiken de tempel, waarin de wijsheid woont.

En zo ge het doel dan hebt bereikt en zien wilt waar de wijsheid troont, daar ligt uw eigen huis. Uw huis met slaven die u dienen, met zekerheid en achting om dat wat eens uw vader was. Maar in uzelve zijt ge nieuw geworden. Gij geeft het oude nieuwe ziel en nieuwe vorm.

De slaven spreken niet meer van Meester, aanvaardende de nieuwe norm, maar achten broeder u en heer, waar gij eens angst en demon zijt geweest in hun ogen.

En uit het nieuw begrip en het nieuwe mededogen ga dan in schijn van oudheid uw pad als deel van nieuwe kracht en ingewijd in nieuwe tijd, omdat gij door het beleven eerst, gerijpt tot een adept, de ingewijde zijt, die achter vale schil ziet schemeren de kracht van kleur en licht en waarlijk leven.

Een klein verhaal van een mens, die uittrekt en alles achterlaat en die de meest eigenaardige dingen meemakt; die met kluizenaars in de wildernis mediteert, met wilde dieren worstelt en wegvlocht voor de nacht; die op pijnlijke voeten verder strompelt, zeeën overzwemt of overvaart, bergen beklimt om eindelijk daar te komen, waar hij eens was. Want de nieuwe tijd is niet een verandering van de wereld. Het is een verbreken van de banden met de wereld, die je hebt gekend om te komen tot een nieuw begrip, dat aan de oude werkelijkheden en waarden een nieuwe inhoud geeft en zo de wereld waarlijk verandert.

Inwijding is nieuwe tijd; en nieuwe tijd is inwijding. Laat ons dan onze paden gaan, ongebaand en moeizaam soms. Laat ons gaan, terwijl we menen dat de wereld ineens stort. Laat ons gaan over een zee naar een onbekende bestemming en ons niet afvragen waar we te land zullen komen. Want eerst wanneer we het pad der ervaring hebben volbracht, wanneer wij innerlijk zijn veranderd tot een waarlijk deel van het geheel, zullen wij kunnen terugkeren tot het oude en zien hoe ook dit zijn plaats heeft in de eeuwigheid.

Daarmee hoop ik, dat ik aan uw wens heb voldaan. Over meegevoel wil ik slechts één ding zeggen:

Voel niet mee met anderen, want dan zijt ge uzelf, maar ervaar wat anderen kennen als deel van het "ik". Beleef de wereld van de ander; en zonder het meegevoel en zonder grens tussen u en anderen zult ge de waarheid kennen van anderen en zo een groter deel van de eeuwige werkelijkheid.

Vrienden, daarmee heb ik geprobeerd op de meest juiste wijze aan dit onderwerp een waardig besluit te geven. Er blijft me alleen nog over u een prettige zondag te wensen met benen die bestand zijn tegen de gladheid, een huid die niet te veel huivert onder de kou, opdat ge u aanpassend aan de omstandigheden, u innerlijk vernieuwend ook geroeid zult zijn voor 'n nieuwe zomer.

:--: